

Гранківський І. П., кандидат с.-г. наук, доцент
Слюсар М. В., асистент кафедри технологій виробництва продукції тваринництва

Сиса О. М., магістр

Житомирський національний агроекологічний університет

ВПЛИВ СХЕМИ ВИПОЮВАННЯ МОЛОДНЯКУ ВРХ НА ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ ТВАРИНИ

Відомо, що тип тварини – це сукупність її морфологічних і фізіологічних якостей, які визначають її господарську цінність при використанні в конкретних технологічних і кормових умовах. Формування типу значною мірою залежить від особливостей індивідуального розвитку (онтогенезу) тварини. В онтогенезі відбувається реалізація спадкових якостей організму під впливом умов зовнішнього середовища.

Спадковість визначає можливості росту і розвитку, а умови – ті конкретні форми і функції організму, в які втілені ці можливості. Можна одержати приплід з доброю спадковістю від найцінніших батьків, але якщо тварини будуть погано вирошені, недорозвинені, їх спадкові якості так і залишаться не реалізованими.

Тому система вирощування молодняку і полягає в проведенні зоотехнічних заходів, спрямованих на найбільш повну реалізацію спадковості тварин в процесі їх росту і розвитку.

Дослідження було проведено на поголів'ї молодняку ВРХ, на базі ТОВ "Райгородок" Коропського району, Чернігівської області в 2009 році.

Для виконання досліду ми створили 3 групи. Тварини першої групи

(контрольної) в загальній кількості випивали 1100літрів цільного молока, або це складало приблизно 39,6кг молочного жиру і 31,9кг молочного білка. В тому числі по днях схема розкладається наступним чином. В перші 10 днів теличкам випоювали по 8літрів цільного молока. А далі по блітрів до 180-денного віку. Виходячи з цього наші технологічні і кормові заходи повинні бути направлені на те, щоб виростити масивних добре розвинених телиць з великим внутрішнім об'ємом з тим, щоб в дорослому стані тварина могла споживати якомога більше кормів, а від так, - дати більше продукції. Тому згідно цієї концепції при вирощенні ремонтних телиць недопустимо думати тільки приростами, а необхідно керуватись фізіологією тварин і приріст враховувати лише як допоміжний контрольний фактор. Важливого значення при вирощенні ремонтних телиць молочного напрямку мають лінійні і об'ємні показники.

Теличкам другої групи (піддослідна група №1) перші десять днів також випоювали по 8літрів цільного молока, потім 80 днів по блітрів. Тобто за цей період телята випивали 560літрів молока. А до 180 днів їм випоювали ще 540літрів замітника цільного молока (ЗЦМ) „Кальволак”.

Теличкам третьої групи (піддослідна група №2) перші десять днів випоювали по 8літрів цільного молока, потім ще 50 днів по блітрів. Після цього телят поступово переводили на замітники. Спочатку на „Кальволак” третій місяць, а з четвертого по шостий на соєвий молочний продукт „ЕКО” (ЗЦМ-ЕКО-СИЛАЧ).

При народженні жива маса телиць становить лише 5,6% зрілої тварини, ширина лоба, висота в холці, висота у крижах, обхват п'ястка – понад 50% зрілих розмірів. Протягом перших 5-11 місяців постембріонального періоду інтенсивно відбувався лінійний ріст телиць. За досліджуваними промірами телиці за цей час досягли 75 % зрілих розмірів, а за живою масою лише 41-43%. У наступному періоді інтенсивність лінійного росту телиць помітно знижується. Збільшення промірів ще на 23%, тобто досягнення 98 % зрілих розмірів, при інтенсивній годівлі телиць і корів триває 15-43 місяці, або в 2 рази більше, ніж у попередньому періоді. Фаза самоприскорення лінійного росту телиць після досягнення 50% зрілого розміру повільно переходить у фазу самогальмування. Проміри висоти і довжини тіла досягають 98% зрілих розмірів до 36-місячного віку, ширини обхвату грудей – відповідно у 45 і 54-місячному віці.

Висновки

Аналіз середньодобових приростів показує, що у піддослідних телиць практично не відчувається різниця в методах їх вирощення та приростах тому для їх вирощення не обов'язково затрачати велику кількість цільного молока, або вартісних заміників. Результати зважування показали високий рівень приростів, які сягають більше 950г на добу, але однаково високі результати мають телички всіх груп. Це ще раз підтверджує ту тезу, що телята на першому етапі вирощені на цільному молоці ростуть інтенсивніше, але на користь заміників можна відмітити ту обставину, що швидке проходження заміників по травних шляхах теляти створює відчуття голоду і

це стимулює їх до більш інтенсивного і в більшій кількості споживати грубі, соковиті та концентровані корми. А це в свою чергу призводить до більш інтенсивного і раннього фізіологічного дозрівання. А телята на цільному молоці довший час відчувають забезпеченість організму в поживних речовинах і тому потім вони проявляють відставання.